

jaké mu právně nepřísluší buď tím, že ji s vyloučením svěřitele z dispo-
 sice nad ní trvale drží pro sebe (to jest věc za sebou zadržuje) nebo
 tím, že s věcí jinak nakládá způsobem, k němuž jest oprávněn toliko
 majitel (t. j. věc sobě přivlastňuje). Je-li však zpronevěra zkrácením
 svěřitele na právech k určité, t. j. ku svěřené věci se vztahujících, není
 vyloučena tím, že újmu svěřitelovu na těchto právech lze odčinit po-
 užitím jiných věcí třeba rovnocenných a stejnorodých ku splnění pří-
 kazu svěřitelova. Jedinou výjimkou bude případ, že jde o věci zastu-
 pitelné a pachatel má rovnocenné a stejnorodé věci po ruce již v době
 svémocného, příkazu se přičícího opatření s věcí svěřenou, takže jest
 kdykoliv s to, aby dodatečně příkazu vyhověl, po případě svěřiteli věc
 se svěřenou věcí rovnocennou a stejnorodou ihned na jeho žádost (viz
 §§y 962, 963 obč. zák.) vydal. Neboť v takovém případě neporušuje
 svémocné opatření pachatelovo důvěry svěřitele, jemuž na totožnosti
 věci záležitosti nemůže po případě nezáleží a jenž se i po svémocném
 opatření pachatelově může na tomto s úspěchem domoci, aby příkazu
 ihned vyhověl, po případě rovnocennou věc téhož druhu vydal a takto
 ihned zjednal týž stav v poměrech (zájmech) svěřitelových, jaký tu byl
 před neoprávněným úkonem pachatelovým. Nezáleží proto po stránce
 objektivní na tom, že obžalovaný mohl si výpůjčkou opatřiti částku,
 rovnající se částce svěřené. Rozhodným jest jen, že obžalovaný použil
 peněžité částky, jež mu byla odevzdána výhradně za účelem, by ji pro
 vlastníka uložil, v rozporu s tímto příkazem a s porušením práv svěřite-
 lových, k ní se vztahujících, pro vlastní účely, jako by byl neomezeným
 jejich vlastníkem, a, nemaje hotové peníze ve stejné výši po ruce, nebyl
 s to, by žádosti svěřitelově ihned, třeba jinými penězi vyhověl,
 pokud se týče svěřiteli vydal peníze, rovnající se svěřené částce. Po
 stránce subjektivní stačí vědomí pachatelovo, že porušuje důvěru svěřite-
 lovu, t. j. že se opatření se svěřenou věcí přičí příkazu a předpo-
 kladu svěřitelově a že jest proto protiprávním, aniž záleží na tom, že
 obžalovaný, počítaje důvodně s možností dodatečného opatření peněz,
 neměl v úmyslu, by z jeho činu vzešla svěřiteli škoda trvalá, neodčini-
 telná. Těmito úvahami jest vyvrácen názor, jímž se řídil nalézací soud
 a vedl jej k závěru, že skutek obžalovaného nezakládá trestného činu
 k právomoci soudů příslušejícího, obzvláště nenaplnuje pojmu zprone-
 věry, takže srovnávající výrok spočívá na nesprávném použití zákona.

Čís. 1767.

**Pokud se rozlišují skutkové podstaty zločinu §u 81 a přestupků
 §§ů 312, 314 tr. zák.**

K pojmům vyhrůžky a skutečného násilného vztažení ruky.

**I nezdařený útok na tělesnou bezpečnost vrchnostenské osoby jest
 d o k o n a n ý m zprolivením se skutečným násilným vztažením ruky.
 Prostředkem útoku (zbraní) může býti i věc nebo zvíře (do povozu
 zapřažené), pachatelem proti vrchnostenské osobě poháněné.**

(Rozh. ze dne 24. října 1924, Zm II 311/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 16. května 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Napadený rozsudek zjišťuje, že se zřízenci finanční stráže postavili obžalovanému, když jel se svým povozem po silnici, do cesty a vyzývali ho zvednutím ruky a opětným voláním »stůj, finanční stráž«, aby zůstal státi, by mohli předsevzítí předepsanou celní prohlídku; že obžalovaný vyzvání nevyhověl, nýbrž bil koně po hlavě a hnál ho proti finančním orgánům, kteří byli uprostřed silnice a byli tím nuceni uskočiti stranou, aby nebyli přejeti. V dalších svých úvahách zdůrazňuje rozsudek, že obžalovaný měl úmysl zmařit své zadržení a revidování, že mimo jiné okolnosti bití koně vylučuje jakoukoli pochybnost, že se jednalo obžalovanému o to, aby zmařil služební výkon finančních orgánů, kteří ho chtěli zadržeti a revidovati, a že bití a pohánění koně proti finančním orgánům jest nepřímým násilím a nezdařeným útokem proti tělu finančních orgánů. Dle souvislosti těchto částí rozhodovacích důvodů je zřejmo, že nalézací soud bere těž za prokázáno, že si obžalovaný byl již v době, kdy koně bil a proti svědkům hnál, vědom úřední povahy a úmyslu jejich, ho zadržeti, a že svého záměru, zmařit toto zadržení, chtěl dosíci právě poháněním koně proti svědkům, jejichž postavy, stojící v prostřed silnice ve směru jízdy, překážely tomu, aby svědkům prostě ujel.

Stížnost vytýkajíc, že výrok první stolice, že finanční zřízenci chtěli obžalovaného zadržeti, je v rozporu se spisy (čís. 5 §u 281 tr. ř.) a nesprávným, poukazuje — jak z příslušných vývodů vyplývá — k formální vadnosti výroku, jenž se jako závěr ani nehodí k přímému srovnávání se spisy, nýbrž namítá, že pouhými pokřiky a posuňky, jakými vyzývali finanční zřízenci obžalovaného, by zůstal státi, aniž se přichystali k uchopení se uzdy, koně, povozu neb obžalovaného, nebyl ještě zjednán takový tělesný vztah finančních zřízenců k obžalovanému, že by popohánění koně obžalovaným značilo vztáhnutí ruky na finanční zřízence. Tato zdánlivě formální výtka je tudíž částí hmotněprávních vývodů, jimiž se dovolává stížnost důvodů čís. 9 písm. a), čís. 10 §u 281 tr. ř., namítajíc, že zjištěné jednání stěžovatelovo nenaplní pojem skutečného násilného vztažení ruky a mohlo by přijíti v úvahu nanejvýše jako pokus takového násilí nebo jako nebezpečná pohružka. Nelze souhlasiti s těmito námitkami. Skutková podstata zločinu §u 81 tr. zák. předpokládá ovšem, že jednání, jímž se pachatel zprotivuje vrchnostenské osobě za účelem, aby zmařil její úřední nebo služební výkon, míří proti vrchnostenské osobě, ne toliko proti jejímu výkonu. Je-li této skutkové podstatě se skutkovou podstatou §u 314 tr. zák. společným směr úmyslu (záměru) pachatelova, má se skutkovou podstatou § 312 tr. zák. společný směr činu. Přes onen směr úmyslu nebude jí zde, není-li tu současně tento směr činu. Prostředkem, jímž pachatel skuteč-

ňuje svůj úmysl, musí v případě § 81 tr. zák. býti jednání, jímž jest dotčena samotná osoba vrchnostenská. Skutek musí poškoditi (ohroziti) právní statek nerušitelnosti výkonu veřejného úřadu (veřejné služby) a současně také právní statek nedotknutelnosti vrchnostenských osob, úřad (službu) vykonávajících. Skutkem dotčena může býti vrchnostenská osoba buď na těle, nebo ve volném rozhodování se vůle. Proti činům onoho směru čelí zákaz fyzického násilí (skutečného násilného vztažení ruky), proti činům tohoto směru zákaz násilí psychického (nebezpečných pohrůzek). Pohrůzkou rozumí se opověď, že pachatel způsobí ohroženému zlo. Třebaže pro obor §u 81 tr. zák. sluší z další známky nebezpečnosti vyhrůžky odvoditi požadavek, že ohrožené osobě bylo dle okolností případu předpokládati, že opovězené zlo bude uskutečněno ihned, jest přece pro pojem vyhrůžky nezbytným předpoklad, že uskutečnění zla jest časově, třebas jen nepatrně odsunuto za jednání, v němž má býti shledána vyhrůžka, a v důsledku toho předpoklad ohroženého, že činnost pachatelova není tímto jednáním ukončena. Proto dlužno i pro obor §u 81 tr. zák. z pojmu nebezpečných vyhrůzek vyloučiti případy, v nichž se pachatel — aniž chce svým chováním vzbuditi a aniž jím vzbuzuje předpoklad, že bude útok zopakován nebo v něm pokračováno — předsebere čin, proti tělu vrchnostenské osoby směřující, ale těla jejího nezasahující; na příklad jediný úder holí, jemuž se bylo vyhnuto, hození jediného kamene, jenž se minul cíle, nebo jediná chybná rána ze střelné zbraně. Takové nezdařené útoky na tělesnou bezpečnost vrchnostenské osoby nejsou vyhrůzkou, jelikož neopověděly, že zlo způsobeno bude, nýbrž jsou již samy o sobě způsobováním (bezvýsledným uskutečňováním) zla, jsou skutečným násilným vztažením ruky. Ani jazykově není ve slovech »vztáhnouti proti někomu ruku« nutně obsažen také výsledek zasažení dotčené osoby rukou, nýbrž slova znamenají povšechně činnost, směřující k tomu, by byla rukou zasažena osoba, proti níž ruka se vztahuje. Pro výklad oněch slov není dále bez významu, že zákon používá, zřejmě pro též pojem, v §u 98 písm. a) slov »skutečně vykonané násilí« a v §u 312 slov »urážkou skutkem«. A účelu §u 81, jakož i duchu celého zákona přičilo by se přímo, kdyby případy onoho rázu, pojmu vyhrůžky nepodřaditelné, nebyly podřaděny ani pod pojem násilného vztažení ruky a tím vyloučeny z ustanovení §u 81 tr. zák., kdyžť taková jednání poukazují k vyššímu stupni protiprávního maření úředního (služebního) úkonu fyzickým násilím na vrchnostenské osobě a ohrožují tělesnou bezpečnost této osoby působivěji než pouhé zlé nakládání, jež nesporně známku násilného vztažení ruky naplňuje. V podnikání útoku na tělo vrchnostenské osoby dlužno proto, třebaže se útok nezdařil, spatřovati skutečné násilné vztažení ruky po rozumu §u 81 tr. zák., a to dokonané. Jednáním, dle §u 81 tr. zák. zapovězeným a trestným, jest zprotivení se vrchnostenské osobě. Násilné vztažení ruky jest prostředkem (způsobem) této protiprávní činnosti. Podniknuv útok vyčerpal pachatel vše, co s jeho strany bylo předsevzítí za účelem, by se vrchnostenská osoba setkala s činným odporem. Zda se útok mine či nemine s výsledkem, zda zejména předmět, jehož použil pachatel k útoku, nezasáhne či za-

sáhne osobu, na niž útočil, nezávisí — mimo případy, kdy pachatel útok obnoví — na vůli pachatelově, nýbrž na tom, zda obranná opatření osoby, na niž se útočí, nebo jiné okolnosti zabrání či nezabrání příčinnému vývinu událostí, jež pachatel útokem vyvolává. Útok, třebaž nezdařený, není pouhým činem, vedoucím ku skutečnému vykonání zprotivení se, nýbrž jest již samým vykonáním činného odporu, tudíž dokonaným zprotivením se skutečným násilným vztažením ruky.

Útokem na tělesnou bezpečnost vrchnostenské osoby, násilným vztažením ruky proti ní není toliko násilí tělem tělu, nýbrž jakákoliv činnost, již se pachatel snaží zasáhnouti cizí tělo přímo svými údy nebo nepřímo prostředkem k tomu použitým. S hlediska právního statku nedotknutelnosti vrchnostenské osoby bude naopak útok vážnější, neomezí-li se pachatel na uplatňování toliko svých tělesných sil, nýbrž sesílí-li působivost nástrojem, k poškození lidského těla vhodným, anebo nahradí-li působivost svých tělesných sil jím vyvolanou působivostí sil zvířete, jehož nápor nesnadněji se zdolá, než nápor člověka. Prostředkem útoku může tudíž býti jak neživý nástroj — věc —, tak i živý nástroj — zvíře. Děje-li se útok takovým prostředkem (zbraní), nezáleží s onoho hlediska na tom, zda je vzdálenost mezi pachatelem a vrchnostenskou osobou menší či větší. Zbraň odstraňuje překážku místní vzdálenosti osob a umožňuje pachateli, by přes tuto překážku tělo vrchnostenské osoby zasáhl. Proto nezáleží na tom, že finanční zřízení — jsouce od přijíždějícího potahu ještě poněkud vzdáleni, zadržovali obžalovaného toliko posuňky a pokřiky, nikoli také již uchopením se uzdy, koně, vozu neb obžalovaného, ani na tom, že obžalovaný nevztáhl ruky na zřízence finanční stráže bezprostředně, ani na tom, že tělo finančních zřízenců nebylo ani koněm, ani povozem zasaženo. Rozhodným jest jen, že obžalovaný útočil na tělo finančních zřízenců, používaje k útoku jako zbraní koně i povozu, tím způsobem, že hnál koně směrem na finanční zřízence, takže tito byli by — kdyby byli zůstali na místě, kde stáli — koněm povaleni, vozem přejetí a na těle poškození. I v daném případě postavilo tedy jednání obžalovaného, úmyslně proti tělu vrchnostenských osob namířené, tyto osoby před volbu, aby buď činný odpor obžalovaného zdolaly vynaložením svých tělesných sil, totiž uchopením a zadržením koně nebo vozu, nedbajíce nebezpečí, že síly jejich selhou a že utrpí povalením a přejetím újmu na těle, nebo upustily od výkonu služby, totiž od zadržení a prohlížení obžalovaného a jeho povozu.

Čís. 1768.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pod pojem »zprávy« (§ 18 zákona) spadá každé sdělování skutečností minulých, přítomných i domněle budoucích, tedy i sdělování pověstí a předpovídání věcí budoucích.

Skutková podstata §u 18 čís. 1 zákona vyžaduje po stránce subjektivní vědomí pachatelovo, že, sděluje nebo jinak rozšiřuje neprav-